
Transparența informațională corporativă pe piețele financiare, în viziune internațională

Drd. Irina Diana IORDACHE,
Universitatea „1 Decembrie 1918”
din Alba Iulia, România,
e-mail: irina.iordache07@gmail.com

Rezumat

Prin prezentul studiu autoarea analizează problematica transparenței informațiilor financiare la nivelul entităților listate pe piețele financiare, ca soluție la procesul de optimizare a strategiilor de management în creșterea încrederii utilizatorilor informațiilor și atragerea investitorilor.

Cercetarea a constat în analiza situațiilor financiare a 120 de companii listate pe 8 piețe de capital. În construirea eșantionului, s-a pornit de la ipoteza conform căreia gradul de transparență a informațiilor prezentate de către companii este direct proporțional cu ponderea pe care acestea o ocupă în structura indicilor bursieri. În final, au fost analizați 10 indici bursieri.

S-a concluzionat că pentru a răspunde cerințelor de transparență și de raportare periodică entitățile listate trebuie să își adapteze modul de organizare și comunicare potrivit practicilor bunei guvernante și regulilor de reglementare contabilă, astfel încât tot timpul să fie angajate într-un dialog deschis cu piața. Nivelul de transparență vine și din modul cum conducerea fiecărei entități știe să se responsabilizeze și să construiască acel sistem informațional optim, bazat pe raportul cost-beneficiu, prin care să se asigure că toți acționarii și investitorii sunt tratați în mod egal.

Cuvinte-cheie: IFRS; US GAAP; contabilitate; transparență; bursă; indici bursieri

Clasificare JEL: M41

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

lordache, I.-D., (2020), Information Transparency on Financial Markets, an International View, *Audit Financiar*, vol. XVIII, no. 3(159)/2020, pp. 568-577,
DOI: 10.20869/AUDITF/2020/159/020

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2020/159/020>
Data primirii articolului: 26.03.2020
Data revizuirii: 29.03.2020
Data acceptării: 22.06.2020

Introducere

Prin noțiunea de "transparență corporativă" reglementatorii doresc să sugereze entităților ideea de vizibilitate, credibilitate și de deschidere în procesul de raportare a informațiilor față de persoanele cu care intră în contact, de la salariați, acționari, parteneri comerciali și până la autoritățile publice.

În general, atunci când se vorbește despre transparență corporativă cu toții înțelegem că de fapt ne referim la asigurarea publicării unor informații corecte, complete, credibile, inteligibile, dar și accesibile din punct de vedere al prezentării.

Este important de subliniat faptul că o bună transparență corporativă se obține atunci când există și cadru de reglementare pentru acest aspect de așa natură ca informațiile furnizate să convingă destinatarii acestora, fără a manipula înțelegerea lor. În acest sens, entitățile trebuie să facă diferența între activitățile de marketing, publicitate și cele legate de transparența informațiilor financiare.

Cu toate acestea din analizele realizate de diverse organizații de consultanță¹ se observă că la nivelul entităților în general managementul nu își asumă pe deplin asigurarea unei transparențe optime, încercând de multe ori să raporteze fie informații insuficiente, fie nefolositoare cu privire la activitatea desfășurată. Acest aspect afectează credibilitatea și sustenabilitatea informațiilor, fiind impactată atât activitatea internă a companiei, cât și cea contractată cu partenerii externi.

În asigurarea transparenței, un rol important îl au cerințele contabile de reglementare, potrivit cărora o entitate trebuie să dezvăluie la timp informații adecvate despre poziția financiară, performanța financiară și operațională, precum și politicile contabile ale entității². Un nivel ridicat de transparență este realizat atunci când raportarea financiară asigură o bună înțelegere atât asupra realității economice dintr-o entitate, cât și asupra mediului economic în care entitatea își desfășoară activitatea pe o piață competitivă. În

antiteză, furnizarea unui minim de informații, potrivit oricăror reglementări, înseamnă și publicarea unui nivel minim de indicatori care să exprime poziția financiară și performanța entității.

În vederea facilitării transparenței și pentru o bună interpretare a situațiilor financiare, la nivel internațional s-au creat standarde contabile de înaltă calitate pentru a se asigura un limbaj comun în prelucrarea și raportarea rezultatelor financiare. Cele mai utilizate și credibile standarde în globalizarea afacerilor sunt Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) și Principiile de Contabilitate General Acceptate din SUA (US GAAP).

Prin prezentul studiu ne propunem să analizăm problematica transparenței informațiilor financiare la nivelul entităților listate pe piețe financiare, ca o soluție la procesul de optimizare a strategiilor de management în sporirea încrederii utilizatorilor de informații și atragerea de investitori.

Definirea problemei cercetate

De-a lungul timpului țările și-au dezvoltat propriile standarde de contabilitate, bazate pe reguli, principii, orientări către afaceri sau către impozite etc.

După cum precizăm, la nivel internațional cadrele contabile de reglementare cele mai agreate de către investitori sunt IFRS și US GAAP. Cele două sisteme, deși oferă fiecare câte un ansamblu de principii, reguli de evaluare, tehnici de înregistrare și raportare a informațiilor financiare, totuși acestea au la bază raționamente diferite în elaborarea cadrelor de reglementare.

Astfel, IFRS-urile au la bază un cadru general, bazat pe un set de principii, definiții, reguli de evaluare, recunoaștere și prezentare a elementelor structurale ce reprezintă poziția și performanța financiară (active, datorii, capitaluri proprii, venituri și cheltuieli). În cadrul acestui sistem de reglementare, transparența reprezintă o cerință calitativă, pe care trebuie să o îndeplinească managementul unei entități atunci când raportează situații financiare³. În cazul GAAP-urilor americane, în vederea respectării acestui cadru de reglementare, entitățile își

¹ *Transparency International – România*, Campioni ai integrității: Linii directe de conduită pentru o companie lider, 2015, disponibil online la <https://www.transparency.org.ro/content/campioni-ai-integritatii-linii-directoare-de-conduita-pentru-o-companie-lider>, accesat în data de 17.01.2020.

² Hlaciuc E., Măciucă G., Sandu (Ursachi) A., Miniga C., The Convergence of National Accounting with the International Financial Reporting Standards – Comparative Study Regarding Reform in China and Romania, *World Journal of Social Science*, Vol. 5, nr. 3, 2015

³ *Ernst and Young*, US GAAP versus IFRS: The basics – February 2018, disponibil online la [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/IFRSBasics_00901181US_23February2018/\\$FILE/IFRSBasics_00901-181US_23February2018.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/IFRSBasics_00901181US_23February2018/$FILE/IFRSBasics_00901-181US_23February2018.pdf), accesat în data de 12.12.2019.

construiesc politicile contabile de așa manieră încât să răspundă la o listă exhaustivă de reguli și cerințe. O astfel de abordare a generat în timp o legislație stufoasă, de aproximativ 140.000 de pagini, dar care reușește să răspundă la majoritatea cazurilor întâlnite în practică și foarte greu dă naștere la interpretări¹.

Plecând de la această abordare diferită în redactarea celor două cadre de reglementare, se pune întrebarea dacă standardele de contabilitate din SUA și IFRS-urile se aseamănă și dacă informațiile raportate în scopul cerințelor de transparență sunt comparabile. În acest sens, există o preocupare permanentă de a asigura convergența celor două seturi de standarde, obiectiv exprimat de comun acord încă din anul 2002, prin acordul de la Norwalk².

Cu toate acestea se observă că în continuare există o serie de diferențe între cele două seturi de reglementări, mai ales că între specialiștii contabili există păreri diferite și susținători fideli ai unei singure categorii de reglementare. De exemplu, David Tweedie, într-un comunicat din 2012, susține că IFRS-urile reprezintă un set mai puternic de reglementare, întrucât este bazat pe principii³, pe când susținători ai GAAP-urilor americane, cum ar fi Bratton și Cunningham, consideră că acestea sunt mai bune deoarece oferă reguli mai clare bazate tot pe principii, dar care gestionează mai bine recunoașterea și evaluarea veniturilor⁴.

În astfel de dezbateri consensul este greu de găsit întrucât măsurarea diferențelor și impactarea transparenței informațiilor au la bază abordările tehnice regăsite la nivelul celor două categorii de standarde contabile pentru același gen de operațiuni și activități.

¹ KPMG, IFRS compared to US GAAP, Decembrie 2017, disponibil online la <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/12/ifrs-us-gaap-2017.pdf>, accesat în data de 26.12.2019.

² Memorandum of Understanding "The Norwalk Agreement", 2002, disponibil online la <https://www.fasb.org/news/memorandum.pdf>, accesat în data de 16.01.2020.

³ An Interview with Sir David Tweedie, *Journal of International Financial Management & Accounting*, 13(1), 2012

⁴ Bratton, William W. and Cunningham, Lawrence A., "Treatment Differences and Political Realities in the GAAP-IFRS Debate", 2013, *Faculty Scholarship*. Paper 858

Indiferent de standardul contabil aplicat se pune întrebarea: "Care este nivelul optim de transparență pe care trebuie să-l prezinte o entitate publică utilizatorilor?"

Plecând de la acest obiectiv și de la riscurile inerente apărute în procesul informațional și cel decizional, prin studiul efectuat ne propunem să identificăm o stratificare a gradului de transparență internațională în care entitățile publice se pot încadra.

Metodologia cercetării

Pentru atingerea obiectivului propus, într-o primă etapă am considerat absolut necesară identificarea ariei de aplicare a celor două sisteme de reglementare prin consultarea la nivel general a cadrelor de reglementare contabilă (în 165 de țări). Ulterior, ne-am concentrat studiul pe raportările publice ale entităților din țările în care piețele financiare prezintă un număr semnificativ de tranzacții sau anumite particularități. Astfel, în cea de-a doua etapă am studiat cadrele de reglementare și situațiile financiare ale societăților listate pe 8 mari burse de valori: Bursa din New York, Bursa din Shanghai, Bursa din Londra, Bursa din Elveția, Bursa din Hong Kong, Bursa din Tokio, Bursa de la Moscova și Bursa de Valori București.

Studiul a continuat cu analiza situațiilor financiare a 120 de societăți listate pe cele 8 burse mai sus-menționate. Pentru definirea eșantionului de 120 de companii s-au utilizat indicii bursieri caracteristici celor 8 burse. La nivelul Bursei din New York am folosit 3 indici mai reprezentativi atât pe piața americană, cât și la nivel mondial: S&P500, Nasdaq, Dow Jones. În acest sens, în final, au fost analizați 10 indici bursieri. Dintre companiile care intră în componența acestor indici bursieri au fost selectate câte 12 societăți pentru fiecare indice, după cum urmează:

- s-au selectat primele 2 companii cu cea mai ridicată pondere în structura indicelui;
- s-au selectat ultimele 2 companii cu cea mai scăzută pondere în structura indicelui;
- dintre companiile rămase în structura fiecărui indice s-au selectat 8 companii în mod aleatoriu.

Am decis alegerea indicelui bursier drept criteriu de selecție ca urmare a faptului că entitățile cele mai

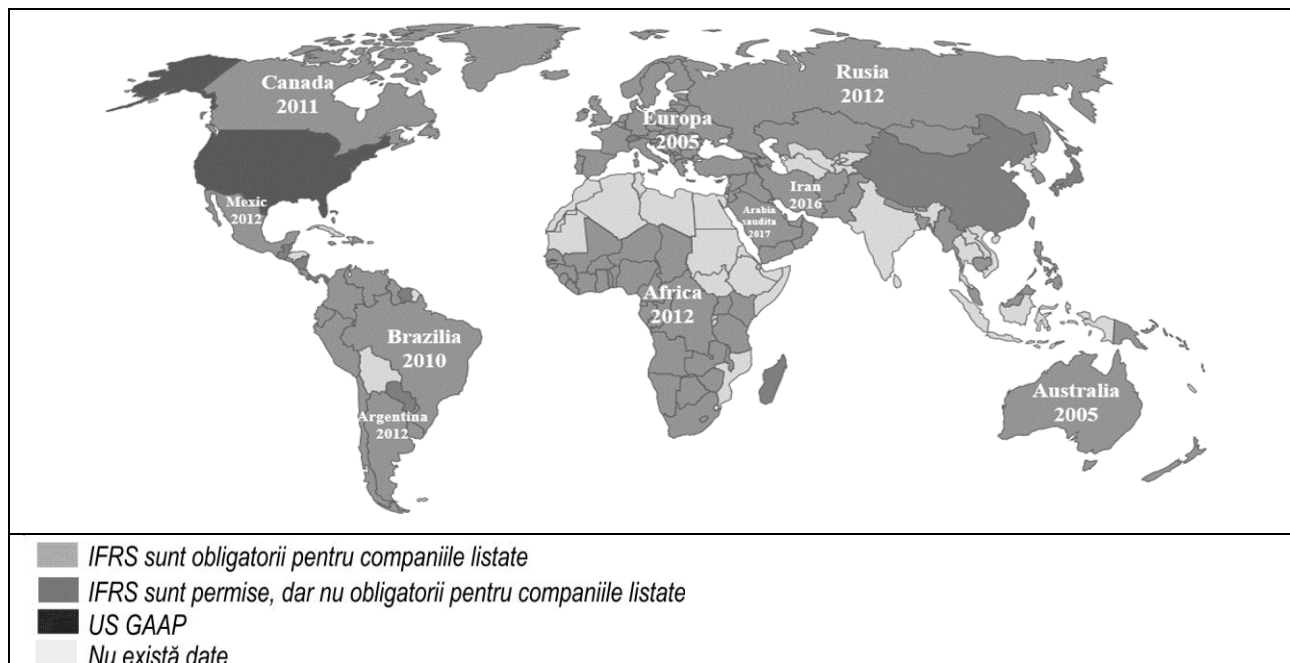
capitalizate pe piețele financiare internaționale sunt analizate prin prisma acestui indicator. În continuare, având la bază acest raționament, dar și necesitatea obținerii unei baze comparabile de date am acordat pentru fiecare entitate în parte note de la 1 la 12, în funcție de ponderea pe care o deține în structura indicelui din care face parte. Astfel, în vederea optimizării informațiilor pe care entitățile le raportează prin prisma transparenței am construit un scorecard format din 21 elemente, ce reprezintă categorii de informații necesare determinării nivelului de transparență.

În construirea eșantionului am plecat de la ipoteza că gradul de transparență al informațiilor prezentate de o entitate listată este direct proporțional cu ponderea ocupată la nivelul indicilor bursieri. În studiu am testat inclusiv această ipoteză.

Prezentarea rezultatelor cercetării

Un prim rezultat a fost identificarea geografică a aplicării celor mai reprezentative standarde de contabilitate, și anume IFRS și US GAAP. Astfel, din cele 65 de țări studiate, am constatat că la nivelul a 144 de jurisdicții există obligativitatea aplicării IFRS pentru companiile autohtone cotate, iar în 12 țări IFRS-urile sunt doar recomandate, nu în mod obligatoriu. Restul de 9 țări cuprinse în studiu aplică standarde proprii bazate pe reguli naționale, printre acestea regăsindu-se și Statele Unite ale Americii, cu propriile reguli contabile, care totuși influențează semnificativ piețele de capital, devenind principalul competitor al IFRS-urilor. În *Figura nr. 1* se prezintă ilustrativ aplicarea teritorială a celor două sisteme contabile.

Figura nr. 1. Aplicarea sistemelor contabile în jurul lumii

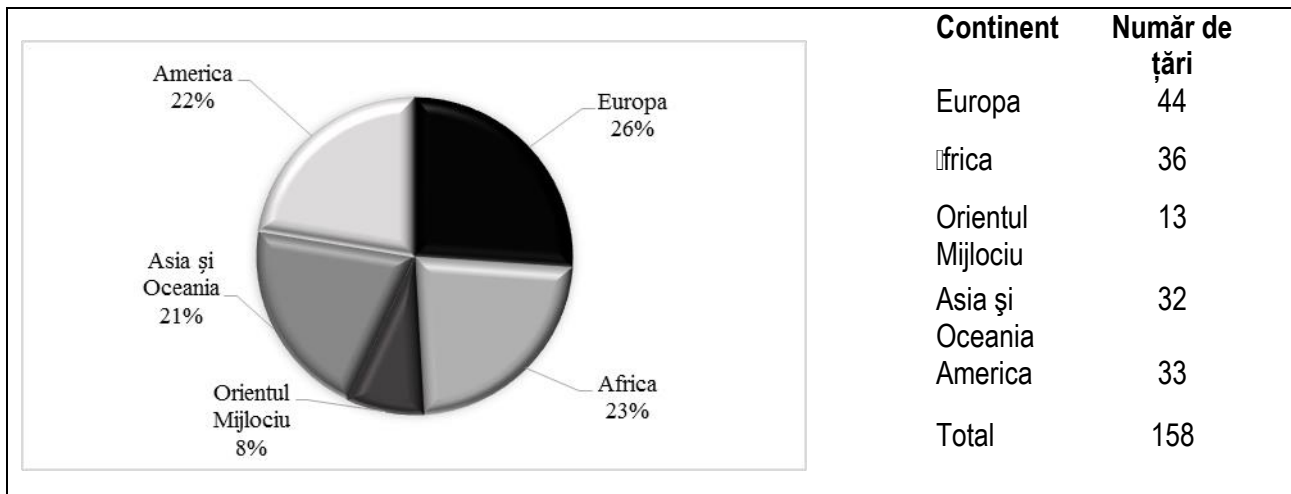

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor ifrs.org

Constatăm că aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară nu este obligatorie, însă este permisă în rândul companiilor listate în următoarele state: Elveția, Japonia, Paraguay, Suriname, Panama, Nicaragua, Guatemala, Madagascar, Timor-Leste.

În ceea ce privește distribuția la nivelul continentelor, conform *Figurii nr. 2*, se poate observa cum cele mai multe jurisdicții care obligă sau permit la utilizarea IFRS în rândul companiilor listate se regăsesc în Europa (44 state), urmată de Africa, cu 36 de țări.

Figura nr. 2. Distribuția IFRS pe continente în 2018

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor ifrs.org

De asemenea, din analiză concluzionăm că printre companiile cotate care nu utilizează IFRS, marea majoritate (peste 80%) sunt companii listate în Statele Unite, China, Japonia și India.

Acest prim rezultat a constituit baza de pornire în cea de-a doua etapă a studiului și anume în formarea eșantionului de 120 de entități care să valideze nivelul de transparență al entităților cotate, cunoscut fiind faptul că, în practică, diverși factori afectează gradul de transparență.

În urma analizei celor 120 de entități listate pe cele 8 piețe de capital am identificat un număr de 21 de elemente ce caracterizează nivelul de transparență al situațiilor raportate de fiecare companie.

Informațiile prezentate le-am grupat și sumarizat în funcție de obiectivele teoretice ale transparenței, constatând că un număr de 11 elemente se regăsesc la nivelul tuturor companiilor studiate. Astfel, am concluzionat că prezentarea acestor 11 elemente asigură un nivel de bază al transparenței, indiferent de piața de capital unde entitățile operează. Față de aceste elemente am mai identificat la nivelul raportărilor studiate un alt set de informații, precum factorii de risc, politica de remunerare a managementului etc. Prezentarea acestora, adițional față de cele 11 elemente de bază, am considerat că extinde gradul de transparență. Suplimentar celor două categorii de informații, am întâlnit și un al treilea set de elemente

informaționale, precum informații legate de procesul de producție sau prezentarea politicilor anti-corupție, informații mai rar regăsite în raportări, dar am considerat că prin prezentarea lor se intensifică chiar mai mult gradul de transparență.

În vederea testării ipotezei noastre, conform căreia companiile cu o pondere mai mare în indicii bursieri (capitalizare de piață puternică) prezintă cel mai ridicat grad de transparență, am măsurat corelația acestor variabile cu ajutorul coeficientului Pearson.

$$r_{xy} = \frac{1}{n} \frac{\sum (x - \bar{x})(y - \bar{y})}{s_x s_y}$$

unde,

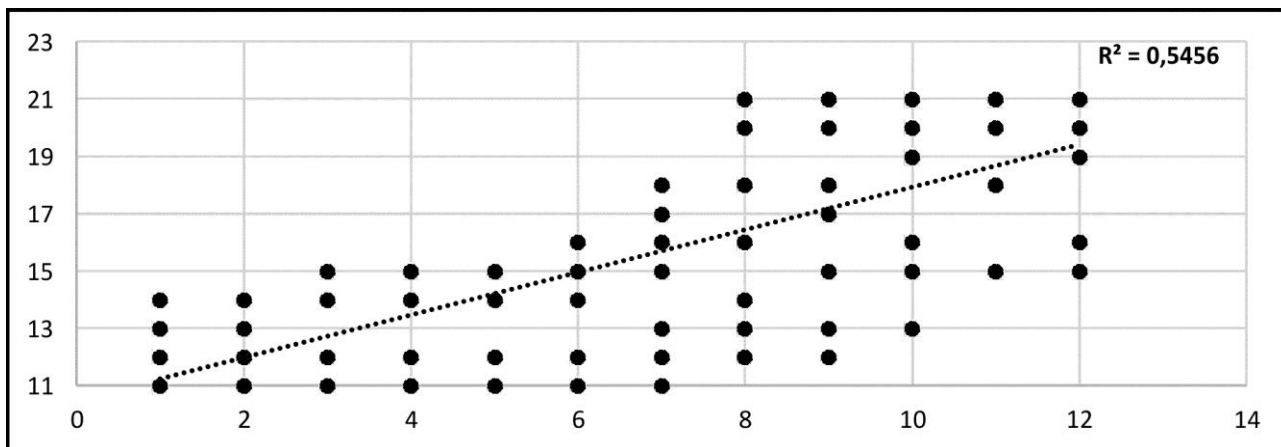
- n = mărimea eșantionului de 120 de entități
- x = ponderea companiilor în indicii bursieri – valorile individuale
- y = scorul obținut cu privire la gradul de transparență – valorile individuale
- $\bar{x}$ = ponderea companiilor în indicii bursieri – media aritmetică
- $\bar{y}$ = scorul obținut cu privire la gradul de transparență – media aritmetică
- s_x = ponderea companiilor în indicii bursieri – deviația standard
- s_y = scorul obținut cu privire la gradul de transparență – deviația standard

În acest sens, pentru comparabilitatea datelor, în urma analizei celor 21 de elemente informaționale am atribuit fiecărei entități din eșantionul nostru un scor cu privire la gradul de transparență, cuprins în intervalul 11-21.

Identificăm astfel două elemente semnificative în cercetarea noastră (**Figura nr. 3**):

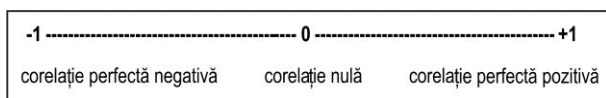
- Ponderea companiilor în indicii bursieri (Axa X)
- Scorul obținut asupra celor 21 de elemente informaționale (Axa Y).

Figura nr. 3. Corelația între informațiile prezentate de către societăți și ponderea acestora în indicii bursieri

Sursă: Proiecție proprie pe baza corelației Pearson

Din **Figura nr. 3** se observă că între cele două elemente există o corelație directă și pozitivă. De asemenea, asocierea celor două elemente este relevantă, concluzionând că există o corelație puternică între aceste două variabile, deoarece coeficientul de corelație Pearson prezintă valoarea de 0,73.

De asemenea, corelația celor două variabile este dovedită și de coeficientul de determinare r^2 . Conform teoriei, dacă r^2 este mai mare de 0,5 înseamnă că variabilele introduse în sistemul matriceal sunt puternic corelate și interdependente.

Formula	Interpretare Cohen (1988)
$r^2 = (r_{xy})^2$	$r^2 \leq 0.30$ nu există nici o legătură liniară $0.30 < r^2 < 0.50$ există o legătură medie între variabile $r^2 \geq 0.50$ variabilele sunt perfect legate una de alta

În cazul nostru, r^2 fiind egal cu 0,5456 putem afirma că 54% din variația gradului de transparență al informațiilor prezentate de entitățile studiate este determinată de variația ponderilor pe care aceste entități le ocupă în cadrul indicilor bursieri.

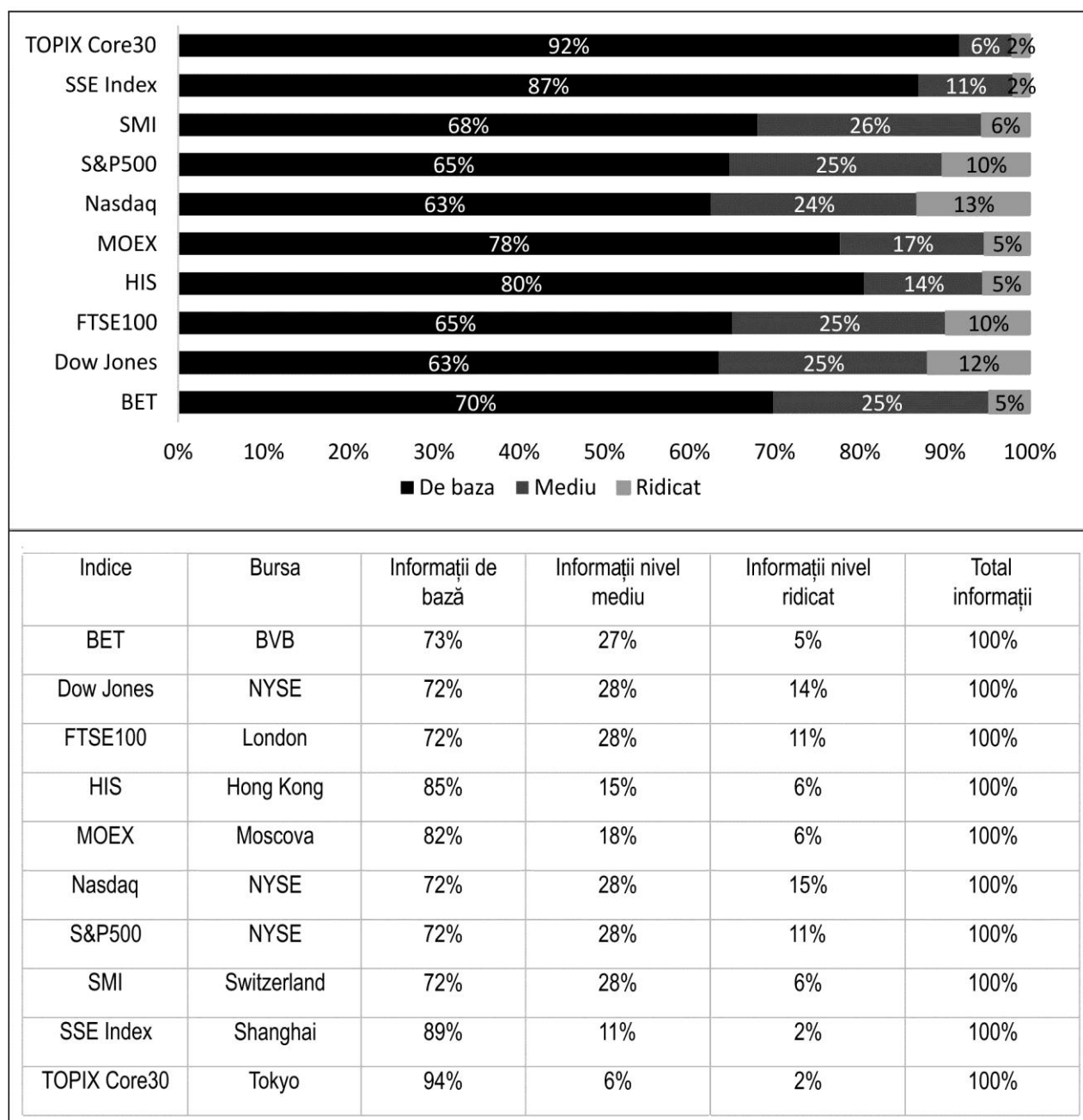
În acest sens, ipoteza noastră se acceptă și concluzionăm că o entitate obține o poziție fruntașă pe piața de capital pe care operează dacă este preocupată de creșterea gradului de transparență.

Astfel, folosind această metodologie, am obținut un al doilea rezultat care evidențiază stratificarea globală a nivelului de transparență pe cele 8 burse studiate. Așa cum se observă în **Figura nr. 4** rezultă că preocuparea cea mai mare în prezentarea unui grad ridicat de informații îl au societățile listate la bursele din New York (Nasdaq – 13%, Dow Jones – 12%, S&P500 – 10%) și cele din Londra (FTSE100 – 10%). Un nivel scăzut de transparență se poate observa la nivelul bursei din Asia, comparativ cu cele din Europa și America. Astfel, am constatat că la nivelul bursei din Tokyo și Shanghai doar 2% din informațiile prezentate sunt din categoria informațiilor cu nivel ridicat de transparență. Majoritatea societăților

listate pe aceste burse (aproximativ 90%) prezintă nivelul minim (de bază) de informații care asigură transparență. La nivelul BVB se observă că 73% din informațiile prezentate asigură un nivel de bază al transparenței și, totodată, entitățile listate au

preocuparea să crească gradul de transparență, înregistrând un procent semnificativ, de 27%, al informațiilor cu nivel mediu de transparență. Totuși, puține entități reușesc să furnizeze informații cu grad de încredere mai ridicat (5%).

Figura nr. 4. Tendința societăților în prezentarea informațiilor către un grad de transparență ridicat, la nivelul celor 8 burse studiate

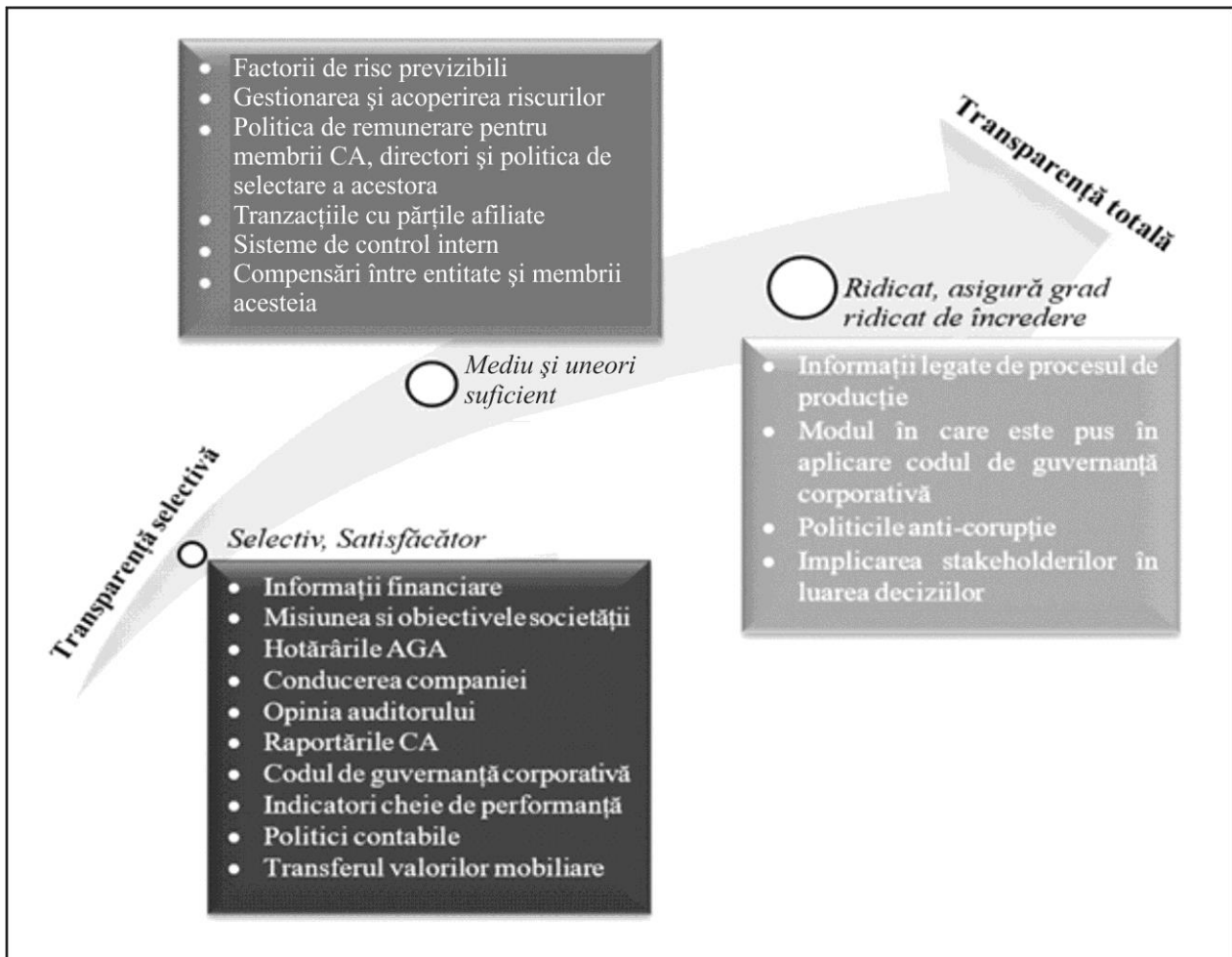
Concluzii și recomandări

Sintetizând rezultatele cercetării și având în vedere obiectivul nostru de a găsi soluții optime în prezentarea cât mai transparentă a informațiilor, am identificat trei categorii de entități, în funcție de nivelul de informații prezentat. În final, am constatat că în strategiile manageriale un loc important îl ocupă înțelegerea procesului de obținere și prezentare a informațiilor prin prisma transparenței, motiv pentru care o condiție esențială în îmbunătățirea performanței entității o reprezintă conștientizarea diferențelor dintre o prezentare a informațiilor selectivă și subiectivă și una totală.

Întrucât am testat și am observat că nivelul de transparență cel mai înalt în prezent înseamnă prezentarea celor 21 de elemente, cu rezerva că acestea pot fi îmbunătățite în funcție de evoluțiile și pretențiile pieței de capital, considerăm că modul de selectare a categoriilor de informații prezentate depinde de fiecare entitate în parte în determinarea optimizării gradului de transparență.

Ca urmare a ierarhizării elementelor identificate prin studiul nostru, schematic construirea strategiilor de optimizare a transparenței se poate realiza prin parcurgerea evolutivă a nivelelor de transparență prezentate în *Figura nr. 5*.

Figura nr. 5. Transparență selectivă versus transparență totală

Sursă: Proiecție proprie

Astfel, pentru a răspunde cerințelor de transparență și de raportare periodică, entitățile listate trebuie să își adapteze modul de organizare și comunicare potrivit practicilor bunele guvernante, regulilor de reglementare contabilă, astfel încât tot timpul să fie angajate într-un dialog deschis cu piața. Nivelul de transparență vine și din modul cum conducerea fiecărei entități știe să responsabilizeze și să construiască un sistem informațional optim, bazat pe raportul cost-beneficiu, prin care să se asigure că toți acționarii și investitorii sunt tratați în mod egal.

Toate aceste demersuri de construire a unui sistem informațional transparent și deschis investitorilor produce inevitabil efecte asupra prețului pe acțiune.

Ca urmare a acestui studiu se recomandă entităților listate o atitudine proactivă, astfel încât conducerea acestora să conștientizeze din propria inițiativă posibilitatea construirii unei strategii optime de transparență fără să aibă teama că își afectează poziția concurențială pe piață dacă prezintă și informații așa numite „sensibile”.

Ca o concluzie finală, bazată pe rezultatele prezentului studiu, constatăm că entitățile listate pe orice piață de

capital sunt preocupate de transparența informațiilor prezentate și că acest aspect reprezintă pentru acestea un proces evolutiv raportat atât la cerințele cadrelor de reglementare, cât și la politicile și strategiile manageriale ale entităților raportoare. Această concluzie este evidentă mai ales după ce am testat corelația dintre optimizarea nivelului de transparență și succesul concurențial al fiecărei entități, ca strategie managerială pe piața de capital.

O eventuală limită a acestei cercetări ar putea fi reprezentată de faptul că au fost studiate doar 8 piețe financiare. Pentru viitoarele studii o perspectivă interesantă ar putea fi explorarea unor piețe financiare cu diferite particularități, cum ar fi piețele financiare din China sau cele din țările islamice.

Recunoaștere

Acest studiu este parte a proiectului: „Dezvoltarea învățământului terțiar universitar în sprijinul creșterii economice – PROGRESSIO”, cod proiect POCU/380/6/13/125040, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020.

BIBLIOGRAFIE

1. Achim M.V., Borlea S.N., Mare C., Corporate Governance and Business Performance: Evidence for the Romanian Economy, *Journal of Business Economics and Management*, 2016, 17(3)
2. Apostol C., Adoptarea bunelor practici de guvernanta corporativă de către companiile din România, Colecția „Cercetare avansată postdoctorală în științe economice”, Editura ASE București, 2018
3. Cohen, J. 1988. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences, 2nd Edition. *Routledge* "Correlation and Linear Regression" in Mangiafico, S.S. 2016. Summary and Analysis of Extension Program Evaluation in R, version 1.13.6, disponibil online la http://rcompanion.org/handbook/I_10.html, accesat în data de 21.02.2020.
4. Gencia A., Sandu (Ursachi) A., Pușcaș A., Mateș D., An International Perspective Upon the Impact of Financial Statement Form on the Business Decision Making Process, *Lucrări Științifice*, seria I, vol. 18, nr. 1, 2018
5. Gorgan C., Convergența contabilă internațională. Implicații asupra raportării financiare, *Editura ASE*, București, 2013
6. Hlaciuc E., Măciucă G., Sandu (Ursachi) A., Mîniș C., The Convergence of National Accounting with the International Financial Reporting Standards – Comparative Study Regarding Reform in China and Romania, *World Journal of Social Science*, Vol. 5, nr. 3, 2015
7. Hopkins, WG. 2000. A New View of Statistics, disponibil online la <http://newstatsi.org>, accesat în data de 26.02.2020
8. Ristea M., Dumitru C.G., Libertate și conformitate în standardele și reglementările contabile, *Editura CECCAR*, București, 2012
9. Țurcanu V., Golocialova I., Raportarea financiară conform standardelor internaționale, *Combinatul Poligrafic*, Chișinău, 2015
10. Codul de Guvernanta corporativă al BVB, București, 11 sept 2015, disponibil online la

- <http://www.bvb.ro/info/Codul%20de%20Guvernanta%20Corporativa%20al%20Bursei%20de%20Valori%20Bucuresti.pdf>, accesat în data de 22.02.2020.
11. Ernst and Young, US GAAP versus IFRS: The basics – February 2018, disponibil online la [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/IFRS_Basics_00901181US_23February2018/\\$FILE/IFRS_Basics_00901-181US_23February2018.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/IFRS_Basics_00901181US_23February2018/$FILE/IFRS_Basics_00901-181US_23February2018.pdf), accesat în data de 12.02.2020.
  12. KPMG, IFRS compared to US GAAP, Decembrie 2017, disponibil online la <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/12/ifrs-us-gaap-2017.pdf>, accesat în data de 26.12.2019.
  13. Memorandum of Understanding “The Norwalk Agreement”, 2002, disponibil online la <https://www.fasb.org/news/memorandum.pdf>, accesat în data de 16.01.2020.
  14. Transparency International – România, Campioni ai integrității – Linii directoare de conduită pentru o companie lider, 2015, disponibil online la <https://www.transparency.org/ro/content/campioni-ai-integritatii-linii-directoare-de-conduita-pentru-o-companie-lider>, accesat în data de 17.01.2020.
  15. Standarde Internaționale de Raportare Financiară-IFRS, Fundația IFRS, ediția a 7-a revizuită, București, Editura CECCAR, 2015
  16. www.bvb.ro
  17. <https://www.nyse.com/>
  18. https://www.hkex.com.hk/?sc_lang=en
  19. <https://www.moex.com/en/>
  20. <https://www.londonstockexchange.com/home/homepage.htm>
  21. <http://english.sse.com.cn/>
  22. <https://www.jpx.co.jp/english/>